

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
Slovak Blind and Partially Sighted Union

Sekulská 1
842 50 Bratislava
Slovenská republika

tel.: +421/2/69 20 34 20
+421/2/69 20 34 21

IČO: 00683876
DIČ: 2020804731

e-mail: unss@unss.sk
web: www.unss.sk

Tlačová správa

V Bratislave
Dátum 3.1.2020

Na okamžité
uverejnenie

Vybauje:
Eliška Fričovská

Telefónne číslo:
02/69 20 34 20

Pripomíname si Svetový deň Braillovoho písma

4. januára si každoročne pripomíname prínos Louisa Braila (1809 – 1852) do života nevidiacich. Vďaka nemu môžu čítať a písať milióny nevidiacich a slabozrakých na celom svete.

Kto bol Louis Brail?

Louis Brail sa narodil 4. januára 1809 ako zdravé dieťa, ale v troch rokoch mal úraz. V otcovej dielni spadol tak nešťastne, že si vypichol oko šidlom. Do oka dostal infekciu, ktorá sa rozšírila aj na zdravé oko a Louis oslepol. Rodičia ho učili vnímať svet prostredníctvom hmatu a čuchu, trpezlivo mu opisovali okolie. Navyše bol mimoriadne inteligentný, mal fenomenálnu pamäť a bol i manuálne zručný, takže mu nerobilo problém navštevovať bežnú základnú školu. Na odporúčanie učiteľa ho ako 10-ročného dali na ďalšie štúdiá do Národného ústavu pre mladých slepcov v Paríži. Tu sa rozvinul jeho talent naplno. So skupinou chovancov ústavu začal zlepšovať dovtedy používané slepecké písmo. Pôvodný autor písma Charles Barbier de la Serre, odmietol spoluprácu a tak sa do jeho obnovy, vtedy len 16-ročný Brail pustil sám. Braillovo písmo bolo svetu predstavené v roku 1825. Začala sa nová éra vzdelávania nevidiacich. Louis pokračoval v štúdiu, vynikal v mnohých predmetoch a v 19-tich rokoch sa stal pomocným učiteľom – korepetítorom ústavu. Po ukončení štúdiá sa stal riadnym učiteľom. Vyučoval francúzsku gramatiku, algebru, aritmetiku, hru na klavíri a violončele. Disciplína v ústave bola veľmi prísna, budova studená, vlhká, na čo doplatili zdravím mnohí, Braila nevynímajúc. Vo veku 26 rokov sa u neho začali prejavovať príznaky tuberkulózy, na ktoré zomrel 6. januára 1852 v 43 rokoch. Uznania sa mu však dostalo až po smrti.

Ako funguje Braillovo písmo?

Braillovo písmo bolo predstavené svetu v roku 1825. Pozostáva z tzv. šesťbodu, ktorý tvoria dva stĺpce po troch bodoch. Ich vzájomnou kombináciou možno zaznačiť písmená abecedy aj s diakritikou, interpunkčné znamienka, matematické a chemické

symbols, dokonca notový záznam. Veľkosť jednotlivých bodov, vzdialenosť medzi nimi, ako aj medzi riadkami, sú pevne dané tak, aby bolo možné šesťbod poľahky zachytiť bruškom prsta. Neexistujú veľkosti písmen, ako ich pozná vidiaci človek, nijaké fonty, na zvýraznenie nemožno použiť tučné písmo, ani kurzívu. Napriek tomu je Braillovo písmo skutočnou abecedou, je plne ortografické, má svoju logiku, zákonitosť i postupnosť. Vďaka týmto vlastnostiam je rovnocenné s akýmkoľvek iným písmom.

Má toto písmo v súčasnosti budúcnosť?

Napriek tomu, že moderné technológie výrazne uľahčujú nevidiacim a slabozrakým život, nielen Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ale aj Svetová únia nevidiacich poukazujú na potrebu ovládať Braillovo písmo a podporovať základnú gramotnosť nevidiacich a slabozrakých. Je to možnosť ako môžu získavať informácie, vzdelávať sa, orientovať sa, byť samostatnými a nezávislými. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska pravidelne organizuje tzv. Braillovskú olympiádu. Jej cieľom je podporiť gramotnosť nevidiacich, ale aj šíriť povedomie o dôležitosti Braillovho písma.

Zopár zaujímavostí o Braillovom písme

- Z Francúzska začalo prenikať do Európy po roku 1850, v Uhorsku písmo zaviedli až v roku 1893.
- Prvé slovenské učebnice tlačené Braillovou abecedou vyšli po roku 1923.
- Podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám môže nevidiaci požiadať o sprístupnenie informácie v Braillovom písme.
- Slovenská abeceda pozostáva zo 64 kombinácií 6-bodového Braillovho písma.

Ilustračné foto: archív ÚNSS

Autorka: Barbora Senders (Cesta svetla 2019)

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je občianske združenie, ktorého členmi sú nevidiaci a slabozrakí ľudia, ich priaznivci, priatelia a rodičia. V súčasnosti má viac ako 4 000 členov združených v 62 základných organizáciách. Svoje služby, poradenstvo a aktivity poskytuje ľuďom so zrakovým postihnutím v každom kraji Slovenska bezplatne. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska vznikla v roku 1990.

Kontakt:

Eliška Fričovská, PR manažérka ÚNSS

Tel.: 02/69 20 34 21, 0911 496 629

e-mail: fricovska@unss.sk

www.unss.sk